

Konferencja prasowa i drugie posiedzenie Kapituły Obchodów Roku pamięci Bohaterów II wojny światowej

W piątek, 28 marca, w Starostwie Powiatowym w Kaliszu, tuż przed rozpoczęciem drugiego posiedzenia Kapituły Obchodów Roku Pamięci Bohaterów II wojny światowej, odbyła się konferencja prasowa z udziałem mediów i członków Kapituły. W trakcie jej trwania, gremium poinformowało dziennikarzy o ideach i celach przyświecających obchodom, a także o zrealizowanych i zaplanowanych wydarzeniach, które mają upamiętnić bohaterów II wojny światowej na terenie powiatu kaliskiego.

Przypomnijmy, że na mocy uchwały uchwały Rady Powiatu Kaliskiego podjętej pod koniec grudnia, rok 2025, został ustanowiony rokiem pamięci Bohaterów II wojny światowej. Do tej pory opracowano specjalne, dedykowane logo Powiatowych Obchodów, powołano Kapitułę, a także stworzono specjalne zakładki na stronie internetowej Powiatu Kaliskiego, które zawierają: miejsca pamięci narodowej, wydarzenia wpisane w obchody roku pamięci, a także biogramy bohaterów II wojny światowej.

Informacja o pierwszym posiedzeniu Kapituły i jej składzie:

<https://www.powiat.kalisz.pl/a,3968,w-opatowku-odbylo>

Za nami już kilka wydarzeń wpisanych w Obchody Roku Pamięci Bohaterów II wojny światowej: uroczystość upamiętniająca tragiczne wydarzenia – rozstrzelanie w lesie skarszewskim przez hitlerowców 56 żołnierzy Armii Krajowej (Skarszew, 19 stycznia), uroczystości upamiętniające 80. rocznicę pomordowania mieszkańców Marchwacza (1 lutego), pierwsze posiedzenie Kapituły Obchodów (Biblioteka im. Braci Gillerów w Opatówku, 13 lutego), wernisaż wystawy **Jakuba Multana** pod patronatem Starosty Kaliskiego „Odzyskani Bohaterowie” (Biblioteka Miejska im. A. Asnyka, 14 marca).

Wiele celów wciąż zostało do zrealizowania, ale Kapituła jest pełna zapału do pracy, a zamierzenia bardzo szczytne i ważne.

- To najważniejsza rzecz, żeby pamiętać o historii, o bohaterach, którzy za nas walczyli, którzy w czasie II wojny światowej poświęcili swoje życie, swój dobytek, abyśmy my dzisiaj mogli żyć w wolnej Polsce. Dziękuję Państwu, że zechcieliście Państwo pracować z nami, aby przenieść tę najważniejszą wartość naszym dzieciom, naszemu społeczeństwu i przypomnieć o tych wydarzeniach – tłumaczy Starosta Kaliski, Jan Adam Kłysz.

Starosta Kaliski **Jan Adam Kłysz** nie krył zadowolenia, bo dotychczas zainicjowane działania odbiły się echem wśród społeczności lokalnej, która również włącza się do tej szczytnej inicjatywy.

- Bardzo się cieszę, że jest odzew społeczeństwa, mieszkańców. Niedawno w Bibliotece Miejskiej przy ul. Krótkiej, podczas wystawy, rodzina jednego z bohaterów II wojny światowej - walczącego pod Monte Cassino - przyniosła i pokazała swoje pamiątki z domu, przekazała także życiorys, żebyśmy mogli opublikować go na stronie internetowej powiatu kaliskiego. Odzew społeczeństwa jest bardzo cenny. To bardzo ważne, żeby społeczeństwo czuło, że to jest również ich rok i żeby chciało pokazać swoje rodziny, bohaterstwo w swoich rodzinach - powiedział Starosta Kaliski.

Przewodniczącą Kapituły została **Anna Narewska**, Prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego - Oddział w Kaliszu, która przedstawiła idee przyświecające obchodom i zamierzenia.

- Zarówno ja jak i inni członkowie Kapituły czujemy się zaszczytzeni, docenieni, że oddano nam realizację takiego właśnie projektu. Zamysłem jest zrealizowanie szeregu różnych wydarzeń, które mają połączyć przedstawicieli różnych środowisk. Stąd też nasza obecność. Jesteśmy bowiem przedstawicielami różnych instytucji, stowarzyszeń, organizacji, zarówno kulturalnych, jak i samorządowych, a także edukacyjnych. Chcemy, żeby z jednej strony zgromadzić to co już jest wypracowane i przywołać to jeszcze dla budowania tzw. zbiorowej pamięci. - tłumaczy Anna Narewska.

Przewodnicząca Kapituły Obchodów mówiła również o tym, że ten projekt ma ważne założenia edukacyjne skierowane do młodych pokoleń. Ważne zatem jest zróżnicowanie zaplanowanych wydarzeń, żeby były atrakcyjne dla młodzieży. Tym bardziej, że nie każdy z bohaterów jest na tę chwilę wyeksponowany. O niektórych zapewne wiedzą tylko bliscy.

- Ważne jest, żeby te działania przełożyć dla młodego pokolenia. Dlatego właśnie istotne są różne formy. Bardzo fajną inicjatywą jest m.in. rzecz z okazji niedalekiego Międzynarodowego Dnia Ziemi - sadzenie „Lasu Pamięci” w Marchwacu. Kolejną niestandardową formą realizacji zadania będzie także rajd rowerowy szlakiem miejsc pamięci w powiecie kaliskim. Stworzone zostały m.in. zakładki na stronie internetowej, które zawierają miejsca pamięci, a także informacje o lokalnych bohaterach zgromadzone m.in. przez lokalnych nauczycieli historii z różnych gmin. Niektórzy już są eksponowani, zapisani na kartach historii, ale niektóre z tych osób wymagają wręcz od nas przypomnienia, wywołania do tego, żeby oni zaistnieli i żeby pamięć o nich przekazać, szczególnie młodym pokoleniom. Łącznie zrealizujemy ok. 20 wydarzeń. Być może nasze kolejne spotkania przyniosą jeszcze następne pomysły. Podsumowaniem będzie wydanie publikacji, a więc na koniec zatoczymy takie koło, bo „historia przecież kołem się toczy” - powiedziała Anna Narewska.

Anna Narewska powiedziała również o tym, że w rzeczywistości wojennej tak naprawdę były różne przejawy bohaterstwa, nie tylko z bronią w ręku. I na ten fakt projekt również ma zwrócić uwagę odbiorców.

Starostwo Powiatowe w Kaliszu

- W tym projekcie chodzi o to, żeby pokazać, iż były różne odsłony bohaterstwa, nie zawsze wiązały się z bezpośrednią walką. To był także codzienna forma przetrwania sabotażu – tłumaczy przewodnicząca Kapituły.

Podczas konferencji głos zabrała również **dr Grażyna Schlender** – Dyrektor Archiwum Państwowego w Kaliszu, która przypomniała o niedawnej promocji książki napisanej przez szeroki zespół autorski pt. „Konspiracja antykomunistyczna w Wielkopolsce południowo-wschodniej w latach 1945-1956”.

- My jako Archiwum już rozpoczęliśmy w zasadzie obchody, bo konspiracja antykomunistyczna w Wielkopolsce Południowo-Wschodniej w latach 45-56 to właśnie hołd złożony bohaterom, którzy nie zostali broni po zakończonej wojnie, a przeszli do opozycji, do podziemia i dalej walczyli, bo nie o taką Polskę im chodziło. I to jest właśnie książka o Wielkopolskiej Samodzielnej Grupie Ochotniczej „Warta”, o której tak naprawdę mało kto wie. To się świetnie wpisuje właśnie w te obchody 80. Rocznicy zakończenia II wojny światowej – powiedziała dr Grażyna Schlender.

Małgorzata Matysiak, Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej im. Braci Gillerów w Opatówku wspominała natomiast o konkursie recytatorskim, który również wpisuje się w rok pamięci bohaterów II wojny światowej.

Nasza Biblioteka po raz 19. organizuje Konkurs Recytatorski im. Stefana Gillera. W tym roku słysząc, że ten rok będzie rokiem pamięci bohaterów II wojny światowej, postanowiliśmy wybrać takie postaci z tamtego okresu, które tworzyły poezję wojenną. Poza podstawowymi celami konkursu recytatorskiego, chcemy upamiętnić te postaci i włączyć się w obchody. Młodzież będzie recytowała wiersze m.in. Anny Świrszczyńskiej, Tadeusza Gajcego, Zuzanny Ginczanki, Andrzeja Trzebińskiego, Grażyny Chrostowskiej i Wacława Bojarskiego. To są postaci, które poza Anną Świrszczyńską zginęły w 1943 i 44 roku. Otarły się o obozy koncentracyjne. Wydaje nam się, że to jest świetna okazja, żeby przywołać te postaci – powiedziała Małgorzata Matysiak.

Radny Powiatu Kaliskiego i Prezes Stowarzyszenia LGD 7 „Kraina Nocy i Dni”, **Józef Podłużny**, przedstawił z kolei zamierzenia do zrealizowania na terenie swojej rodzinnej Gminy Godziesze Wielkie.

- Tylko się mogę cieszyć, że wspólnie tę inicjatywę podjęliśmy, że powiat kaliski tak pięknie włączył się do tej akcji. Mamy też w gminie swoją lokalną bohaterkę, która przeżyła wojnę w piękny sposób. Może to nie piękno stracić na samym początku wojny męża, oficera rezerwy, ale piękno polegało na tym, że później była nauczycielką, pielęgniarką, urzędniczką, pomagała całej wsi. Wychowywała przy tym swoje dzieci. Jedno z nich to jedna z najwybitniejszych polskich profesorek od literatury romantycznej. A ja chciałem tę rodzinę przypomnieć jako właśnie ludzi, których trzeba w 80. rocznicę zakończenia wojny przypomnieć. Chciałbym też przedstawić obraz społeczności Gminy Godziesze Wielkie wynikający z podstawowych dokumentów, aktów stanu cywilnego. To wielka praca na przykładzie Gminy Godziesze Wielkie, ale chciałbym ją wykonać. To frapujące zajęcie, podobnie jak frapująca jest pamięć o bohaterach II wojny światowej, naszych rodakach. O historii trzeba pamiętać i o ludziach trzeba pamiętać – powiedział Józef Podłużny.

HARMONOGRAM ZREALIZOWANYCH ZADAŃ I PLANOWANYCH WYDARZEŃ:

19 stycznia 2025 – Skarszew – uroczystość upamiętniająca tragiczne wydarzenia – rozstrzelanie w lesie skarszewskim przez hitlerowców 56 żołnierzy Armii Krajowej – składanie kwiatów;

1 lutego 2025 – Marchwacz – uroczystości upamiętniające 80. rocznicę pomordowania mieszkańców Marchwacza – składanie kwiatów;

13 lutego 2025 – Opatówek – pierwsze posiedzenie Kapituły Obchodów Roku Pamięci Bohaterów II wojny światowej – Biblioteka Publiczna im. Braci Gillerów;

28 marca 2025 – Kalisz – konferencja prasowa z przedstawieniem logo, Kapituły i proponowanych działań;

28 marca 2025 – Kalisz – drugie posiedzenie Kapituły Obchodów Roku Pamięci Bohaterów II wojny światowej;

4 kwietnia 2025 – Izba Pamięci Lisków – prelekcja Stefan Ferenc – „Losy mieszkańców pomordowanych i zaginionych w czasie II wojny światowej” (m.in. Marian Roman Pingot – pilot, tablica pamiątkowa 8 osób zamordowanych w obozach śmierci).

8 – 9 kwietnia 2025 – Opatówek – XIX Powiatowy Konkurs Recytatorski im. Stefana Gillera pod patronatem Starosty Kaliskiego – Biblioteka im. Braci Gillerów w Opatówku;

9 kwietnia 2025 – wspólne sadzenie lasu pamięci w Marchwaczu – z okazji zbliżającego się Międzynarodowego Dnia Ziemi – w partnerstwie z Nadleśnictwem Kalisz oraz uczniami Zespołu Szkół im. Stanisława Mikołajczyka w Opatówku i Zespołu Szkół nr 1 w Liskowie;

10 maja 2025 – Rajd Pamięci – rajd miejscami pamięci po powiecie kaliskim (Las Winiarski, Las Skarszewski, Morawin, Ceków Izba Tradycji, Kosmów, Borków Stary, Kalisz) – we współpracy z Gminą Ceków w Izbie Tradycji i GRH 25 Dywizji

Piechoty i harcerzami;

17 maja 2025 - Izba Pamięci Lisków – Stefan Ferenc „Losy osób wysiedlonych i wywiezionych z sołectw Gminy Lisków w czasie II wojny światowej”;

4 września 2025 - Opatówek – Międzynarodowa konferencja poświęcona bohaterom II wojny światowej – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

Planowane wydarzenia:

- organizacja konkursu historycznego dla uczniów szkół kl. VI-VIII z powiatu kaliskiego we współpracy z kaliskim oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego;
- „PamiętaMY – porozmawiajmy o bohaterach II wojny światowej” – spotkania w bibliotekach;
- nawiązanie współpracy z Muzeum II wojny światowej w Gdańsku (prelekcja w Opatówku oraz wypożyczenie wystawy „Twarz odwagi o rotmistrzu Witoldzie Pileckim”;
- wskazanie i oznakowanie miejsc pamięci w poszczególnych gminach z terenu powiatu kaliskiego;
- film/dokumentacja fotograficzna – reportaż z całego roku z poszczególnych dokonań;
- kolejne pomysły wypracowywane przez Kapitułę w toku posiedzeń.

Info: Michał Marszałkowski/Marta Wolarz

Foto: Michał Marszałkowski